

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De SS. martyribus Vitale & Valeria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

vnām diuinitatem & regnum: Cui omnis gloria, honor & adoratio, in secula seculorum, Amen.

DE S. VITALI MARTYRE reperiet Lector quædam scitu digna Tomo 3. die 19. Iunij in Epistola, quam S. Ambrosius scripsit fratribus per omnem Italiam: ex qua etiam Petrus Damianus quædam ad verbum descripsit in Sermone, qui iam sequitur.

BEATI PETRI DAMIANI SERMO
PARTIM HISTORICVS DE SS. VITALE ET

Valeria eius coniuge.

Lmmensas Deo laudes & gratias referamus, dilectissimi fratres; quia dum per totum orbem Paschalis festiuitas rutilat, nostræ patriæ fines etiam beati Vitalis triumphalis dies illustrat. Hodie nanque miles Christi gloriosus, pro fide Imperatoris sui in æternum victurus occubuit: hodie deuicto humani generis inimico, cum triumpho gloria regna siderea penetravit: hodie peracto stadij sui cursu, de ergastulo carnis victor exiuit: hodie alternantibus hinc inde hymnidicis Angelorum choris, palatium Regis æterni purpuratus intrauit. Vbi cum ignitis beatorum spirituum coctibus inenarrabiliter emicat, cum trabebat senatoribus curiæ cælestis exultat: cum Patriarchis in aureo sublimiter folio inthronizatur, cum laureatis martyribus mirabiliter coronatur: Cum his omnibus stola indutus gloria, ineffabili exultatione tripudiat, & in conspectu æterni Regis melodum Alleluia iucundissima suauitate decantat. O quàm beatè moritur, qui moriendo oritur: quàm feliciter temporalem vitam finit, qui viuere perpetualiter incipit. Hinc est, quod sancta Ecclesia dies migrationis sanctorum, natales vocare consueuit, quia protinùs in cælo nascuntur, cum in terra visibiliter moriuntur: & tunc verè incipiunt viuere, cum mortale videntur vitam finire.

Perpendite, fratres mei, hic inuidiosissimus miles Christi quàm forte, quàm robustum pectus habuerit, qui de sui periculo omnimodò securus, de alieno sollicitus, vno verbi telo, & inimicum percussit, & claudicantem iam inflicto vulnere socium, ad agendum fortiter excitauit. Docta manus ad prælium, vibrauit hastam: socium, vt surgeret, retigit, & Vincenti iam aduersario letale vulnus inflixit. Vt enim in veracissima gestorum illius narratur historia, cum post nimia tormenta Vrsicinus capitalem sententiam voluisset euadere, exclamauit beatus Vitalis, dicens; Noli, noli, Vrsicine medice, qui alios curare consueuisti, teipsum æternæ mortis iaculo vulnerare. Sanctorum quippe virorum est consuetudo, fratres mei, vt in tribulationum bello deprahensi, dum illinc aduersarios insequentes, hinc suos fugientes adspiciunt, illis opponant scutum patientiæ, istis intorqueant iacula doctrinæ: atque ad vtrunque pugnandi modum mira virtutis arte se erigunt, quatenùs & infirmi intùs fortiter se erigant, & foris viriliter aduersa contemnant: hos docentes corrigant, illos tolerantes premant. Insurgentes nanque hostes patièdo despiciunt, infirmantes verò ciues compatièdo ad salutem reducunt. Illis resistunt, nè & alios subtrahant: istis metuunt, nè metuendo mortem, vitam funditùs perdant. Illinc iaculis aduersantia pectora feriunt, hinc scuto opposito debiles tuentur. Atque ità vtrobiquè velocitate circumspectionis inuigilant, quatenùs & ante se audaces confodiant, & post se trepidos à vulnere defendant. Sed quisquis vult in campo certaminis fortiter agere, curet necesse est in pace domestica se custodire, in ocioque se frequenter exercent, nè ignarus pugnandi, incautè ad bella prorumpat: nè si rudis & imperitus cum doctiore congredditur, dum arma armis præter solitum conferere nititur, antequàm insigne aliquid faciat, improuiso vulnere prosternatur, & victus intereat, vnde victor esse totis nifibus anhelabat.

Neque etenim credèdum est, quod beatus Vitalis religiosè viuere, & in primis Deo seruire tunc cœperit, cum ad agonem martyrij, persecutoris illum crudelitas prouocauit. Vir nanque sanctus tunc etiam summis viribus fultus erat, cum sine vlla persecutio- nis molestia, in pacis suæ tranquillitate quicuerat. Qui sibi tantummodò notus &

28. Aprilis.
Paschalis fe-
stiuitas to-
to orbe ce-
lebris.

Sanctorum
mors, vitæ
initium.

Veracissima
S. Vitalis hi-
storia: quæ
est Tomo 3.
die 18. Iunij

Ad certami-
na, præpa-
randus.

Deo nisi cogeretur in campū certaminis progredi, à nobis nullatenus potuisset agnosci. Virtus quippe se etiam tempore quietis exercuit, sed prauorum ictibus tunsa, in aduersitatis pila fragrauit. Et qui quietus in semetipso quod erat continuit, commotus ad notitiam omnium odorē suā fortitudinis adpersit. Sicut enim vnguenta redolere latius nesciunt, nisi commota, & sicut aromata fragrantia suam non nisi cum incenduntur, expandunt: ita sancti viri omne, quod virtutibus redolent, in tribulationibus profundunt. Vnde recte in Evangelio dicitur; Si habueritis fidem, sicut granū sinapis, dicetis huic monti; Transi hinc, & transibit. Granum quippe sinapis nisi conteratur, nequaquam vis virtutis eius noscitur: nam non contritum, lene est: si verò conteritur, inardescit, & quicquid in se acerrimum latebat, ostendit. Sic nimirum, sic vnusquisque vir sanctus, cum non pulsatur, despiciabilis ac lenis adspicitur: si qua verò illum tritura persecutionis opprimat, mox omne, quod calidum sapit, ostendit, atque in fernorem virtutis vertitur, quicquid in illo antè despiciabile infirmumque videbatur: quodque in se per tranquillitatis tempora libens operuit, exagitatus tribulationibus, coactè aperit. Vnde benè per Prophetam dicitur; In die mandauit Dominus misericordiam suam, & nocte declarauit. Misericordia enim Domini in die mandatur, quia in tranquillo tempore virtus diuinitus concessa percipitur: in nocte verò declaratur, quia donum, quod in tranquillitate sumitur, tribulationibus manifestatur.

Si enim quaeritur, cuius virtutis beatus Vitalis ante cerramen fuerit, quo disciplina vigore domum suam bonus paterfamiliās rexit, quam religioso, quam sancto viuendi ordine filios instruxerit, beata Valeria vxor eius cum duobus filiis requisita dicit, vt in ore duorum vel trium testium ster omne verbum. Illa enim audita morte Vitalis beatissimi coniugis, non auidos peruasores suis possessionibus timuit, non potētioris cuiuslibet patrocinium quaesuit, non more viduarum dispersas vbicunquē res suas in tuto loco colligere studuit: sed castissimi cōiugij fidem seruans, ad impendendum funeris obsequium de Mediolanensi vrbe vsque Rauennam mirabili feruore peruenit. Non illam deterruit tam longi difficultas itineris, non retinere potuit metus amittendæ possessionis, non eam propinquorum siue conciuuium amor in Mediolanensi vrbe deuinxit, non eam cōsularis immanissimus furor à Rauennæ finibus exturbauit. Illuc quippe erectus eius spiritus medullitis intendebat, quò beatissimum virum, calcata iam morte, præcessisse cognouerat: vbi enim erat thesaurus eius, ibi erat & cor eius. Latrabatur illi in habitatione iam degere, dolebar se adhuc in exilio remanere. Ad hoc illa toto mentis desiderio anhelabat in via, quo ille iam delectabiliter fruebatur in patria. Gaudebat ab hominibus vxor martyris appellari, sed multo inenarrabilius æstuaat eadem martyrij gloria coronari. Vnde non dubitandum est, quòd ipsum beatissimū virum suū quotidiè spiritali deuotionis familiaritate deposceret, quatenus eius sacratissimis precibus ad martyrij palmā pertingere mereretur: vt nimirum quos immaculatos hic mutua charitatis deuinxerat thalamus, non dispar in supernæ beatitudinis gloria iungeret & triumphus. Et quia duo fuerant in carne vna vniti, fierent etiam in corona. Quapropter cum à Christianis, qui tunc erant Rauennæ, esset prohibita, nè sanctum corpus auferret, & hac intentione deposita, ad propria remearet, incurrat in homines idololatrias Syluano sacrificantes: qui deponentes eam de sagramario, hortabantur, vt cum ipsis epularetur de his, quæ erant Syluano immolata.

Sed quid tu, beata Valeria? Nunquid poteris vestigia viri tui relinquere, & erectum iam in celestibus animum diabolicis suggestionibus inclinare? Nunquid poteris educata in fide catholica, quod in tranquillitate didicisti, carnificum terrore postponere, & positum supra firmam petram fidei fundamentum, quolibet trepidationis turbine violare? Agè agè beata Valeria, cū nobilis matrona, nunc viri tui documenta viriliter recole, & quid tibi tanti doctoris magisterium præstiterit, declara. Ait enim Christiana sum, & non licet mihi de sacrificijs Syluani vestri manducare. At illi hæc audientes, sic eam cæde maclauerunt, vt vix illam seminecem sui homines ad Mediolanensem urbem perducerent, sicque intra triduum beata Valeria migraret ad Dominum. O quam ineffabiliter diuinæ dispensationis ordo disponitur, quam misericorditer humanæ conditionis series variatur. Mulier virum de paradiso eiecit: vir mulierem ad paradisi patriam reuocauit. Illa, vt homo deciperetur, diabolo facta est instrumentum: iste, vt mulier coronaretur, imitabile præbuit virtutis exemplum. Antiqua mulier pomum veritum comedendo, miserabilis ieiunij se fame mulclauit: noua verò mulier ab idolothytis abstinendo, æternæ satiæ conuiuij præparauit. Illa fructu arboris delectata, beata

Valeria
cæle
cumbit.

Matth. 17.
Viri sancti
in aduersis
quales sint
declarant.

Psal. 41.

S. Valeria
magna vir-
tus.

Matth. 6.

beatæ amœnitatis ostium seris concupiscentiæ sibi exundo damnauit: ista esum carnum aspernata, sempiternæ viriditatis pascea clauibus sibi continentia patefecit. Ecce liquidò patet, quàm conspicua morum honestate vir sanctus in tranquillitate claruerit, qui & beatissimam coniugem ad tantæ perfectionis culmen eduxit. Si enim ab illo studere auaritiæ didicisset, nequaquam sua omnia pro sola sepultura venerandi cadaueris contempsisset. Si luxuriosis cum eo fuisset vsq̃ conuiujs, nimirum itinere fatigata, procliuius acquiesceret refici, quàm verberibus vsque ad mortis confinium lanari. Et vt breuiter cuncta concludam, nisi pacis tempore per omnia didicisset viuere Christo, in persecutionis articulo nequaquam potuisset mori pro Christo. Sed quoniam interrogata Valeria, cuius virtutis excellentissimus vir eius ante certamen extitit, assertio- nis suæ testimonium breuiter reddidit, iam accedant & alij testes. Vt probeur, quàm honestè vixere parentes, ad testimonium vocentur hæredes: verisimile quippe est, vt quicquid virtutis in sanctorum filijs cernitur, totum ab ipsis parentibus traditum fuisse credatur.

Igitur beatissimi Geruasius & Protasius, vtroque parente non dicam orbat, sed po-
De SS. Geruasio & Protasio.
 riùs iplendissima eorum morte feliciter illustrati, sicut in sancta eorum refertur histo-
 ria, nihil terrenum, nihilque carnale concupiscentes, sed vno se cœnaculo concluden-
 tes, per decem annos lectioni & orationi vacauerunt. Considerate, fratres charissimi, inestimabilem paternæ institutionis laudem. Perpendite mirabilem rigidæ censure tradi-
 tionem. Notate relictum pupillis nouæ conuersationis exemplum. Animaduertite euidentissimū paternæ seueritatis indicium. Solet inter fratres communis substantia, di-
 uisionis fieri & discordiæ causa: inter istos autem diuidenda quidem hæreditas aderat, duorum tamen corda vna charitas replebat. De populosa vrbe faciunt eremum, diuer-
 siorum habitandi vertunt in oratoriū. Solent etiam adolescentuli, amissis parentibus, per proprii arbitrij libertatem luxuriosè diffluere, & quasi iam sui iuris, libera volupta-
 tum suarum licenter sibi frenata laxare. Excedentes siquidem rectitudinis metam in eo quod licet, omne sibi existimant licere quod libet. Isti verò Euangelicæ indolis pueri,
Magnus mundi contemptus in vtroque.
 non venturæ adhuc vitæ foliicitæ, terrenarum rerum opumve sibi prouident sumptū, non morte dissoluendæ carnalis copulæ vllum pepigere coniugium, non equis frementibus delectantur: non deliciarum lasciujs resoluuntur, non preciosis vestibus adornari inani-
 ter concupiscunt. Mundani strepitus negocia fugiunt, terrenarum rerum diuitias asper-
 nantur, transitoria dignitatis culmina respuunt, carnalis illecebræ blandimenta con-
 temnunt. Et non solum aliena non ambiunt, sed & sua omnia prodiga misericordiæ largitate dispergunt. De tota mundi latitudine vnam sibi glebam angustissimi carceris eligunt, vbi collectis à vanitate mundi vndique sensibus, solam Creatoris sui speciē medullitèr contemplantur. Ad illum iam claustra carnis excedentes, assiduæ meditatio-
 nis studio spiritum dirigunt: ad illum amoris nimij facibus accensi, totis visceribus inar-
 descunt. Erat quippe vtriusque mens in superno desiderio anxia, à concupiscentijs ter-
 renis aliena: amor nanque verus, qui hanc repleuerat, in fletibus cruciabat. Sed dum in tali ardore cruciarentur, ipsis suis cruciatibus pascebatur, & tandiū in admirabili huius
 conuersationis feruore persistunt, donec gloriosa parentū secuti vestigia, pro fide Chri-
 sti martyrio coronantur. Nimirum quorum imitati sunt exempla viuendo, & quibus in
 terra sunt carnaliter editi, eorū sunt collegio in cælesti beatitudine sociati: & quos car-
 nalis propagatio iunxit, meritorum inæqualitas non diuisit. Et quo eos ordine mundū
 natura produxit, eo etiam ad cælestia diuina illos gratia sublimauit. Hi enim, qui genu-
 re, præcedunt: qui verò geniti sunt, recto eos ordine subsequuntur.

O beata familia, quæ Aegyptum deserens, tam strenuè rubrum mare petransijt, & fa-
 cto agmine, ad repromissionis terram triumphando peruenit. O generosa progenies,
 quæ nascendo quidem de terra traxit originem, sed viuificè moriendo, ad cælestē transi-
 re meruit dignitatem: quam nobilitas morum, ad nobilitatem transtulit angelorum.
 Quam ardua domus erat illa, quæ tot clarissimos ciues ad supernam Hierusalem trans-
 mittere meruit: Quæ enim ciuitas, quamlibet excelsa turritis mœnibus, huius domun-
 culæ dignitatem excellere poterit: quæ cæli digna vocabulo, copiosam martyrum tur-
 bam felici in se habitatione continuit: Quos totus mundus tenere dignus non fuit, hos
 domus illa sublimis foribus clausit. Nam & Apostolus cum de sanctis martyribus lo-
Heb. ii.
 queretur, prorinùs addidit, dicens: Quibus dignus non erat mundus.

Gaude igitur Rauenna vrbs clarissima, tantorum martyrum precioso sanguine pur-
Rauennæ passi hi martyres.
 purata: quæ licet ex his quatuor solius beati Vitalis sacratissimum corpus corporaliter
 teneas,

teneas, nequaquam tamen à reliquis tribus per occultæ virtutis mysterium vacas. Nam si beata Valeria cum viro suo, scriptura teste, fuit in carne vna, necessariò sequitur, vt vnus carnis vna sit sepultura. Et cum legamus, Quod Deus coniunxit, homo non separerit: nos etiam gaudentes, dicamus: Quia quod Deus, qui est æterna vita, coniunxit, temporalis mors interueniens non diuisit. De filijs autem quid aliud dicendum est, nisi quia qui beatissimo genitori insolubilibus naturæ vinculis sunt connexi, nullatenus ab eo locali potuerunt interstitio separari? Legitur autem, quia Adam cum primùm vxorem vidit, protinùs dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Si ergo Eua, quia de viri latere est formata, os ex ossibus eius, & caro de carne eius dicitur: cur non & filij, qui de lumbis patris exierunt, eadem & ossa & carnem cum patre habere dicantur? Licet ergo seiuñcti videantur per interualla locorū, per occultum tamen mysticæ virtutis iuncti sunt sacramentum. Gaude igitur nobilis vrbs Rauenna, & totis in Domino visceribus delectare, quæ licet ardua sis muralis machinæ celsitudine, multo tamen excelsior es beatorum martyrum dignitate: lapideis quidem propugnaculis inexpugnabiliter cincta, sed valdè inexpugnabilius fortium Christi militum protectione vallata: quæ quodammodò Romanis arcibus amicabiliter æmula, sic per duos præcipuos martyres, Vitalem videlicet & Apollinarem, mater esse meruisti & domina circumpositarum quarumlibet vrbiū; sicut illa per duos summos Apostolos, Petrum scilicet & Paulum, totius orbis sibi vendicat principatum, & quasi caput reliquis ciuitatibus facta, ita coruscas duorum splendore sanctorum, velut humana facies geminorum luminibus oculorum.

Martyres
quid confes-
sant locis,
in quibus
passi sunt.

Ephes. 2.
1. Pet. 2.

Sanctorum
patrocinia.

Lætare igitur & exulta, quia quæ dæmonum antea fueras delubrum, nunc per respectum diuinæ gratiæ caelestium senatorum facta es capitolium. Et quæ prius malè fecunda, in filijs tuis innumeras stipulas germinabas inferno, iam per beatorum martyrum merita multos ciues parturis celo. Quæ præ confusione vitiorum antiqua fueras Babyloniam, ipsa per nouitatem virtutum noua Hierusalem facta es, viuis nimirum lapidibus adornata: vt iam populo tuo non immeritò per Paulum dicatur: Nam non estis hospites & aduenæ, sed estis ciues sanctorum & domestici Dei. & per Petrum: Vos estis gens electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis. Nec leue tibi datū est diuinæ dilectionis indicium in eo, quòd beatus Vitalis etiam post felicem transitum suum in te voluit habere sepulcrum. Non est passus ex te suum corpus auferri, quia noluit te patrocinij sui protectione destitui. In qua re tibi quæque magis, quàm vxori beatissimæ, præstitit: qui dum tuæ vtilitati consuluit, sanctæ voluntati eius non acquieuit. Scriptum namque est, quia sancta Valeria, dum beati Vitalis vellet corpus auferre, à Christianis prohibita est, & sæpè in visionibus ab ipso admonita, nè sanctum corpus à malo homine benè positum violaret.

Certè non possum dicere, fratres mei, quàm iucundè, quàm delectabiliter certamen huius pugnæ considero, quàm auidissimè rotos interiorum luminum radios ad spectaculum sanctæ contentionis expando. Perpendo diuersam litigantium aciem: hinc videlicet ciuitatem, inde vnā adspicio mulierem: in medio verò positum corpus sancti Vitalis, materia est & causa certaminis. Quæque pars suis allegationibus vitur, & causam suam diuersa iuris ratione tuetur. Illa repetit ius antiquæ possessionis, ista opponit titulum diuinæ concessionis. Illa conqueritur sibi violenter ablatum, ista econtrariò asserit ex diuina sibi benignitate donatum. Dicit illa: Rem proximi tui non concupiscas: respondet ista: Quod tuum est, nè repetas. Illa: Sed mihi est, inquit, dotalis matrimonij lege coniunctus: ista autem, Quia & mihi est precioso martyrij sanguine foderatus: habuisti tu, dum licuit, coniugem tuam: liceat & mihi habere sine molestia martyrem meum. Tibi enim est carnalis copulæ glutino sociatus, in me est triumphalis martyrij gloria coronatus. Audi Apostolum dicentem: Mulier alligata est legi, quandiū vir eius viuunt: cum autem obierit vir eius, soluta est à lege viri. Si ergo tu soluta es à viri lege, quæ in carne adhuc viuunt: quomodò illi, qui ad caelestia regna iam transijt, innectere vinculum quæris? Sed ad dirimendum huiusmodi contentionis sanctæ litigium, accessit ipse beatus martyr in medium, & venerandæ vxoris querelæ imposuit modum: & qui eatenus fuerat materia contentionis, sequefter & mediator factus est pacis.

Sed dum vobis, fratres charissimi, ista dicimus, illud etiam ad mentem reducit, quod Patriarcham Iacob fecisse scriptura sacra testatur. Legitur enim, quia cum appropinquare cerneret mortis diem, vocauit filium suum Ioseph, & dixit ad eum: Si inueni gra-

Gen. 47.

gra-

gratiam in conspectu tuo, pone manum sub femore tuo, & facies mihi misericordiam & veritatem, vt non sepelias me in Aegypto, sed dormiam cum patribus meis, & auferas me de hac terra, condasque in sepulcro Maiorum. Cui respondit Ioseph: Ego faciam, quod iussisti. Et ille: Iura ergo, inquit, mihi. Quo iurante, adorauit Israël Deū. Quid est hoc, fratres mei? Quid sibi vult à tãto viro tam anxia sepeliendi corporis sollicitudo? Si enim hoc ex humana consuetudine metiamur, profectò nihil dignū tanta prophetice mentis excellentia reperimus. Vbi quicquē enim corpus humanū sepeliatur, nō ideo vel minùs perfecta, vel minùs gloriosa eius resurrectio futura proculdubio creditur. Sed si mystici sacramenti profunditas in huius dubietatis caligine requiratur, perspicuū lumen intelligentiæ ipsi, qui inuenerit, orietur. Cadauera quippe mortuorum, peccata significant iniuste viuentium. Sicut enim post contactum corporum mortuorum lex præcepit homines purificari, ita etiam post perpetrationem delictorum iubemur per poenitentiam ablui. Hinc nimirum illa sententia dicta est: Qui baptizatur à mortuo, & iterum tangit illum, quid proficit lauatio eius? Baptizatur quippe à mortuo, qui mundatur fletibus à peccato, sed post baptismum mortuum tangit, qui culpam post lachrymas repetit. Sepultura verò mortuorum, remissionem significat peccatorum. Vnde per Prophetam dicitur: Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum recta sunt peccata. Vbi ergo sepelienda erant cadauera Patriarcharum, nisi in ea terra, vbi ille erat crucifigendus, cuius sanguine facta est remissio peccatorum? Quæ ergo causa fuit, vt Patriarcha Iacob sepeliretur in Chanaanorum terra? eadem fuit, vt beatus Vitalis sepulcrum sibi specialiter eligeret in vrbe Rauenna. Sicut enim ille per sepulturam sui corporis, remissionem peccatorum in illis mundi finibus, quia ibi Dominus erat crucifigendus, significauit esse futuram, ita iste hanc felicissimam urbem ad baptismi gratiam & ad fidem Christi cognouit diuinitus esse vocandam. Quapropter obsecro vos & admoneo, dilectissimi fratres, tantam dignitatem, quam gratuito Dei munere suscepistis, assidua meditatione recolite, & dignas tantis beneficijs gratias non solùm ore, vel corde, sed etiam dignis operibus referre curate. Caduca seculi huius blandimenta despiciete. Ad celestis patriæ gaudia médullitùs anhelate. Carnis incentiua reprimite. Mandata Dei, quæ aure percipitis, operibus adimplete. Ab amore Dei nulla vos mundi prosperitas retrahat, nulla vos aduersitas frangat. Non corpus vestrum luxuria polluat. Non inuidiæ flamma consumat. Non vos elatio inflat. Non terrenarum rerum cupiditas grauet. Non vos ab amore proximi iracundia diuidat. Non prauorum vitijs dilectio inordinata coniungat. Transacta mala dignæ poenitentiae fletibus tergite. Imminetia verò cauta prouisione vitate. Venturum terribilem iudicem ante mentis oculos ponite. Districti examinis sententiam trepidi formidate. Quatenus qui nunc venturum credentes, humanitatis eius crucem baiulare satagitis, in maiestatis sue gloria postmodum venientem, securi & alacres videatis Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum Patre & Spiritu sancto viuut & regnat in secula seculorum, Amen.

MARTYRIVM S. THEODORÆ VIRGINIS, A S. AMBROSIO SCRIPTVM LIB. SECVNDO DE VIRGINIBVS:

quam hac die passam volunt Latina Martyrologia, & quidem Alexandria, cum

Ambrosius Antiochiæ habeat: sed aut mendum est in scriptura, aut

diuersa est hæc Theodora ab illa, quam suprâ V. Aprilis

ex Metaphraste annotauimus.

Antiochiæ nupèr virgo quædam fuit fugitans publici vi-
sus. Sed quo magis virorum euitabat ad spectum, eo ampli-
us incendebat. Pulchritudo enim audita, nec visa, plus
desideratur, duobus stimulis cupiditatum, amoris & co-
gnitionis: dum & nihil occurrit, quod minùs placeat, &
plus putatur esse quod placeat, quod non iudex oculus ex-
plorat, sed animus amator exoptat. Itaque sancta virgo, nè
diutius alerentur potiendæ spe cupiditatis, integritatem
pudoris professa, sic restinxit improborū faces, vt non iam
amaretur, sed proderetur. Ecce persecutio. Puella fugere
nescia, certè pauida, nè incideret in insidiatores pudoris,
ani.

28. Aprilis

Professio
virginitatis
iam olim.